

Çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve tutarlarının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni nazbatası (1/316)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 871/391

6 . II . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 5 . II . 1959 tarihinde kararlaştırılan çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihasının, esbabı mucibesıyla birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil Vekili
E. Menderes

ESBABI MUCİBE

Devlet ve Devlete bağlı müesseselerde vazife gören memur ve hizmetlilerin geçim şartlarını malî imkânlarımıza göre bir an önce yeni konjonktüre intibak ettirilmesi için Personel kanunu lâyihasının esaslarını rencide etmeden mer'î maaş ve ücret tutarlarının yükseltilmesi ve bu arada evvelce Personel Kanunu ile maaş ve ücretlerde yapılacak tadilâta intizaren muvakkat olarak kabul edilen tahsisatların da maaş ve ücret tutarlarına ithal olunması muvafık görülmüş ve bu maksatla bu lâyiha hazırlanmıştır.

Lâihanın esasları ve maddelerin ihtiva ettiği hükümlerin izahı

Madde 1 : Lâihanın 1 ncı maddesinde, muhtelif Barem ve Teadül kanunlarında mevcut maaş ve ücret dereceleriyle tutarlarını gösteren cetveller bir tek cetvel halinde tevhid edilmiş ve tutarlara % 100 nispetinde bir zam yapılmıştır.

Memur ve hizmetlilere halen senede 5 defa verilmekte olan tahsisatların maaş ve ücretlere nispeti % 41,6 dır. Yukarıda da işaret edildiği üzere bu lâyiha ile tahsisatların kaldırılması derpiş edilmiş olduğundan, bunlara tekabül eden % 41,6 nispeti düşüldüğü takdirde bu defa yapılacak zammın nispeti % 58,4 ü bulmaktadır.

Birinci maddede yazılı barem tablosu bankalar ve İktisadi Devlet Teşekkülleri memurları için de tatbik edileceğinden, bu müesseseler memurlarına da Devlet memurlarının birinci derecesine yükselme imkânı sağlanmış ve yalnız maddeye, birinci dereceye dâhil kadroların ancak idare meclisi reis ve âzalarıyla umum müdürler ve Umumi Murakabe Heyeti Reis ve âzaları için ihdas olunabileceği hususunda bir hüküm eklenmiştir.

Bir de eskiden beri barem cetvellerinde mevcut olup da bugün için artık tatbik yeri kalmamış bulunan aylık asılları sütunu cetvelden çıkarılmıştır.

Madde 2 : Birinci madde ile Devlet memurlarının derece ve maaş tutarları ile bankalar ve İktisadi Devlet Teşekkülleri memurlarının derece ve aylık tutarları tevhid edilmiş olduğundan bu

müesseselerde ilk defa memuriyete intisabedeceklerin tahislerine göre girebilecekleri barem derecelerinin de Devlet memurları için kabul edilen şekilde tesbit edilmesi gayet tabiidir. Nitekim 1950 senesinde Devlet Demiryolları memur ve müstahdemlerinin Barem Kanunu tadil edilirken aynı esas bunlar için de kabul edilmiş bulunmaktadır. Bu sebeple lâyihanın ikinci maddesinde, 3659 sayılı Kanun hükümlerine tâbi teşekkül ve müesseselerde ilk defa memuriyete alınacakların tahsillerine göre girebilecekleri derecelerin 3656 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi hükümlerine göre tesbit edileceği derpiş olunmuştur. Devlet baremine tâbi mülhak bütçeli dairelerle özel idare ve belediyele-
rin bareme tâbi ücretli memurları hakkında da aynı esas tatbik olunacaktır.

Madde 3 : Bankalar ve İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalışan memurlara, 3659 sayılı Kanunun 4621 sayılı Kanunla muaddel 13 ncu maddesi hükümlerine göre ikramiye, tazminat, prim gibi çeşitli namlarla senede altı aylık miktarında ve bâzan bunun da fevkinde olmak üzere munzam tediyeler yapılmaktadır. Bu şekildeki tediyelerin son senelerde âdeta ücretlere yapılan umumi bir zam mahiyetini aldığı ve hizmetlilere de teşmil edildiği malûmdur.

Kuruluş ve statüsü itibariyle İktisadi Devlet Teşekküllerinden madudolmakla beraber ayrı bir Teadül Kanununa tâbi olan Devlet Demiryolları İşletme İdaresi memur ve müstahdemlerine ise prim namı ile munzam bir ödeme yapılmamakla beraber teşkilât kanunlarındaki hususi bir hükme istinaden temettü ikramiyesinden ayrı olarak bunlara da senede iki aylık miktarında ikramiye verilebilmektedir.

İktisadi Devlet Teşekkülleri ile benzeri müesseselerde çalışan memurların istihkak bakımından olan bu farklı durumları nazara alınarak Devlet memur ve hizmetlilerine tahsisat verilmesi hakkındaki Kanunda Devlet memurları için senede 5 tahsisat kabul edildiği halde 2847 ve 3659 sayılı kanunlara tâbi müesseselerde çalışan memurlar için senede aldıkları prim ve ikramiye miktarlarına göre 2, 3 ve 4 tahsisat tesbit edilmiş ve yalnız prim ve ikramiye almıyanlar için (Müesseselerin idare meclisi reis ve âzaları) 5 tahsisat kabul edilmiştir.

Bu suretle memur ve hizmetlilere tahsisat verilmesi hakkındaki Kanunun kabulünden sonra İktisadi Devlet Teşekküllerindeki memurlarla Devlet memurları arasında istihkak bakımından birinciler lehine olan fark bir dereceye kadar tahfif olunarak senede (2-3) maaş miktarına inmiş bulunmaktadır.

Şimdi bu lâyiha ile devlet memur ve hizmetlilerine tahsisat verilmesi hakkındaki kanun kaldırılmakta olduğundan, bu kanunla kurulan muvazenenin bozulmaması için (3) ncu madde lâyiha konulmuştur. Bu madde hükmüne göre İktisadi Devlet Teşekkülleri ile benzeri müesseselerdeki memurlara verilecek ikramiye, tazminat ve primlerin senelik tutarları iki aylık miktarını geçemeyecektir. Bu lâyiha ile maaş ve ücret tutarları bir misli artırılmakta olduğundan, buradaki iki aylık miktarı eski ücret tutarlarına göre 4 aylığa tekabül etmektedir.

Diğer taraftan hususi kanunların verdiği cevaza istinaden kadrolu veya kadrosuz olarak deruhde edilen vazifelerden dolayı alınan ücretlerle çeşitli kanunlara müsteniden ödenen munzam istihkakların aylık baliği mühim miktarlar arz ettiği tesbit edilmiş bulunduğundan bir memurun her ne şekil ve surette olursa olsun asıl istihkakına ilâveten alacağı ücret, tazminat, prim, ikramiye, tayın bedeli, temsil tahsisatı gibi munzam istihkaklarının aylık vasatî âzami haddinin; birinci derece tutarının % 60 ı olan 1 200 lira aylık takdiri uygun görülmüştür.

Ayrıca lojman, yakıt, elektrik gibi bâzı hizmetlerin temini de bu madde ile muayyen esaslara rapdedilmiştir.

Madde 4 : Yukarda da temas edildiği üzere, bu lâyiha ile istihdaf edilen gaye maaş ve ücret tutarlarının yükselen iktisadi konjonktüre imkân nispetinde uydurulmasıdır. Bu noktadan hareket edilince de hususi kanunlarına istinaden maaş ve ücret tutarlarının muayyen bir yüzdesi üzerinden bâzı memurlara verilen uçuş, denizaltıcılık, dalgıçlık, kasa, seyyar vazife tazminatı gibi tazminatlarla askerî mühendislere verilen ihtisas ücretleri gibi ücretlerin de maaş ve ücretlere mütenazır olarak artırılması muhik görülmemiş ve 4 ncu maddeye bu gibi istihkakların eski tutarlar üzerinden ödeneceği yolunda hüküm konulmuştur.

Madde 5 : Mer'i teadül kanunlarımızda barem dışı görevlerde istihdam edilen hizmetlilerin

ücretini tesbit eden bir hüküm bulunmadığından, bilhassa 3659 sayılı Kanuna tâbi İktisadi Devlet Teşekkülü ve benzeri müesseselerde, mezkûr kanunun 10 ncu maddesindeki (... her müessesenin hususi bünyesine göre istihdamına lüzum göreceği muvakkat veya müteferrik müstahdemler... bu kanun hükümlerine tâbi değildirler.) hükmüne istinadedilerek, kadroların mühim bir kısmı barem dışı olarak tesbit edilmekte ve bu suretle memurlara müktesep haklarının çok fevkinde ücret verilme imkânı sağlanmaktadır. Bu hal ise müesseselerde barem dışı görevlere doğru bir memur akını intacetmiş bulunmaktadır.

Bu mahzurun mümkün olduğu kadar bertaraf edilebilmesi için, lâyiha'nın 5 nci maddesi ile hizmetliler için de bir ücret baremi tesbit edilmiş ve cetvelde bunlara verilecek ücretin âzami miktarı 1 250 lira olarak tahdidolunmuştur.

Bundan başka hizmetlilerin hiçbir kayda tâbi olmaksızın kadro ücretlerini alabilme imkânları da önlenmiştir. Bundan böyle hizmetli kadrolarına tâyin edileceklere verilecek ücret, emekliliklerine esas olan ücret derecesinin üç yukarı derece ücretini geçemeyecektir.

Bilfarz, emekliliğe esas ücreti 350 lira olan bir daktilonun yüksek dereceden diğer bir hizmetli kadrosuna meselâ 600 lira ücretli bir kartoteks kadrosuna tâyin edilmesi halinde, bu kimseye bu kadroda ancak 500 lira verilebilecektir.

Madde 6 : Bu madde bütçe kanunlarına bağlı (E) işaretli cetvellerdeki tertiplerden alınacak muvakkat mahiyetteki hizmetli kadrolariyle mümasili muvakkat kadrolar için de 5 nci maddede yazılı derece ve ücret miktarlarının tatbik olunacağı hakkındadır. Bu da gayet tabiidir. Zira bu kadrolar da barem dışı görevler için alınan kadrolar olup, 5 nci maddede yazılı olanlardan farkı, bunların yalnız muvakkat mahiyetteki hizmetler için alınmış olmalarıdır.

Maddeye mukavele ile istihdam olunacak ecnebi mütehassıslar için bir istisna hükmü konulmuştur.

Madde 7 : 4644 sayılı Kanunun 4988 sayılı Kanunla muaddel 5 nci maddesinde, 150 lira ve daha aşağı aylık ücretle çalıştırılan doktorların çeşitli hizmetli hükmünde oldukları yazılıdır. Bu kadrolar okullarla iş hacmi itibariyle maaşlı doktor istihdamına lüzum olmayan bazı müesseseler için alınmaktadır. 150 lira ücret ise halen mer'î olan maaş tutarlarından en alt derece 14 ncu derecenin tutarına muadildir.

Bu lâyiha ile en alt derece maaş ve ücret tutarları 300 liraya çıkarıldığından çeşitli hizmetli hükmünde sayılacak doktorlar için konulan 150 liralık haddin 300 liraya çıkarılması tabii görülerek bu madde yazılmıştır.

Madde 8 : Uzman çavuşlarla jandarma temditli eratına hizmet müddetlerine göre verilen ücretler 6320 ve 6348 sayılı kanunlarda tesbit edilmiştir. Bunların ücretlerinin de hizmetlilerle mütenazır olmak üzere bir misli artırılmasını temin maksadıyla bu madde yazılmıştır.

Madde 9 ve 10 : Devlet tiyatrosu ile Riyaseti Cumhur Senfoni Orkestrası mütehassıs ve sanat-kârlarının alabilecekleri âzami ücret miktarları kanunlarında tesbit olunmuştur.

Bu lâyiha ile memur ve hizmetlilere senede 5 defa verilen tahsisatların kaldırılması derpiş edilmiş bulunduğundan, Devlet tiyatrosu ve Riyaseti Cumhur Senfoni Orkestrası mensuplarının ücretlerinin yeniden ayarlanması icabetmiş ve bu ayarlama ücret bakımından Devlet memurlarına nazaran halen mevcut bulunan farklı durumları da nazara alınmıştır.

Madde 11 : 11 nci madde ilga maddesidir. Bu madde ile kanun olarak ilga edilen Devlet memur ve hizmetlilerine tahsisat verilmesi hakkındaki 6211 sayılı Kanunla bu kanunun bazı maddelerini değiştiren 6675 sayılı Kanundur. Bir de teadül kanunlarından tatbik mahalli kalmıyan dört madde kaldırılmaktadır.

Muvakkat madde 1 : Maaşlı Devlet memurları ile 3659 sayılı Kanuna tâbi bankalar ve İktisadi Devlet Teşekkülleri memurları arasındaki barem bakımından olan muadelet mezkûr kanunun 5 ve 11 nci maddelerine göre teessüs etmiş bulunmaktadır.

Bu maddelere göre, bidayeten İktisadi Devlet Teşekküllerinde bir memuriyete intisabedenlere veya Devlet maaşlı memuriyetlerinden bu müesseselere naklen tâyin olunanlara bir üst derece üye-

ından aylık verilmektedir. Ancak 1 . I . 1946 tarihinde meriyete giren 4805 sayılı Kanunla Devlet memuriyelerinde maaş tutarları bir üst dereceye çıkarılınca İktisadi Devlet Teşekkülü ve benzeri müesseselere gerek bidayeten intisabedenlere, gerekse Devlet memuriyetlerinden naklen tâyin olunanlara verilen bir üst derece farkı tutarı bakımından izale olunmuş bulunmaktadır. Buna göre, faraza 7 nci dereceden 400 lira maaş alan bir Devlet memuru İktisadi Devlet Teşekküllerinden birine nakletmiş olsa bu memur orada 6 nci dereceye girebilecek ve fakat bu müesseseler bareminde 6 nci derecenin tutarı 400 lira olduğundan aylık bakımından arada bir fark hâsıl olmayacaktır. Bunun aksi olarak, İktisadi Devlet Teşekküllerinden bir memur (Meselâ 2 nci dereceden 750 lira alan bir kimse) Devlet memuriyetine nakledilmiş olsa, bu da Devlet memuriyetinde 3 ncü dereceye girecek ve bunun tutarı olan 750 lirayı alabilecektir.

Görülüyor ki, İktisadi Devlet Teşekküllerinde dereceler bir üst olmakla beraber muadeletde tutarlar aynı kalmaktadır.

Lâyihanın birinci maddesindeki cetvelde ise Devlet memurlarının maaş derece ve tutarları nazara alınarak yükselme yapılmıştır.

Buna nazaran şimdiye kadar mevcudolan muadeletin muhafazası bakımından, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve benzeri müesseselerdeki memurlarla 3656 sayılı Kanuna tâbi dairelerdeki ücretli memurların yeni derece ve tutarlara intibaklarında bu memurların, kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, maaşlı Devlet memuriyetine nakillerinde girebilecekleri derece ve tutarlara ithal edilmeleri lâzımgelmektedir.

Bunun şu şekilde ifadesi de mümkündür. (İktisadi Devlet Teşekkülü ve benzeri müesseseler memurlarının aylık tutarları, baremde muadilleri bulunan Devlet memurlarının maaş tutarı nispetinde yükseltilmiştir.)

Muvakkat madde 2 : Bu madde ile muhtelif teadül kanunlarına tâbi daire ve müesseselerin barem dışı kadrolarında halen istihdam olunan personelin ücretlerinin bir misli artırılabilmesi için idarelere salâhiyet verilmektedir.

Halen müstahdem olan hizmetlilere verilecek âzami ücret de 1 250 lira olarak tesbit olunmuştur.

Muvakkat madde 3 : Bu madde maaş ve ücret tutarlarında bu kere yapılan zamlardan dolayı Emekli Sandığı Kanununun 14 ncü maddesi gereğince sandığa artış farkı ve karşılık ödenmemesi için yazılmıştır.

Muvakkat madde 4 : Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte açık maaşı almakta olan memurların istihkaklarının yükselen yeni tutarlar üzerinden ödenmesini temin için bu madde lâyihaya konulmuştur.

Lâyihanın 12 ve 13 ncü maddeleri meriyet ve icra maddeleridir.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/316
Karar No. 56

17 . II . 1959

Yüksek Reisliğe

Çeşitli Teadül ve Teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 6 . II . 1959 tarihli ve 71-871/391 sayılı tezkereyle gönderilen kanun lâiyhası encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâiyhası, gerekçesinde de arz ve izah edildiği üzere personel kanunu lâiyhasının derpiş ettiği esasları rencide etmeden Devlet ve Devlete bağlı müesseselerde vazife gören memur ve hizmetlilerin geçim şartlarını malî imkâna göre tehvîn maksadiyle maaş ve ücretlerde yüzde yüz zammı istihdaf etmektedir.

Lâyiha üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerden sonra lâiyhanın sevkini mucip sebepler yerinde görülerek maddelerin tetkikine geçilmiş ve birinci maddenin ikinci fıkrasında yazılı hizmetlere ait kadrolar mevcut hükme göre esasen İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilmekte olduğundan madde metninden bu ibare çıkarılmak suretiyle birinci madde kabul edilmiştir.

Lâiyhanın ikinci maddesi Hükümetin teklifi veçhile aynen ve üçüncü maddesinin birinci fıkrasına temettü kelimesi ve ikinci fıkrasına da munzam istihkaklar için ödenecek miktarın içine aidat, hisse ve prim gibi her ne nam ile olur ise olsun yapılacak bilcümle tediyelelerin dâhili hesap edilmesi maksadiyle gerekli ibare ilâve edilmiş ve dördüncü fıkrası ise, metinde yazılı lojman, yakıt, elektrik ve sair menfaatlerin maliyet bedellerinin tesbitindeki müşkülât göz önünde bulundurularak ileride bunun daha pratik bir esasa bağlanması mülâhazasıyla tayedilmiştir.

Lâiyhanın dördüncü maddesi, maaş ve ücret tutarlarının muayyen bir yüzde nispeti üzerinden ödenen tazminat ve ücretlerin hesabında bu kanuna göre alacakları maaş ve ücretin nisfının

esas tutulması suretiyle tatbikatta kolaylığı temin maksadiyle metinde değişiklik yapılması uygun görülmüş olmakla tadilen kabul edilmiştir.

İktisadi Devlet Teşekküllerinde hizmet gören mütehasıs teknik elemanların ifa ettikleri vazifelerin ehemmiyet derecesi nazarı dikkate alınarak vaziyetlerini mahfuz tutmak maksadiyle lâiyhanın 5 nci maddesine ihtisas yapmış teknik elemanlardan yüksek mühendis, mühendis, kimyager, işletme ve enerji mütehasıslarına munhasır olmak üzere İcra Vekilleri Heyetince 1 500 ve 1 750 lira ücretli kadroların ihdas olunabileceği hakkında hüküm ilâvesiyle ve lâiyhanın muvakkat ikinci maddesindeki 1 250 liranın 1 500 liraya çıkarılması suretiyle tadilen ve diğer maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden tanzim olunan kanun lâiyhası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili
Balıkesir	Muğla
H. İmre	N. Özsan
Mazbata M.	Kâtip
İzmir	Diyarbakır
B. Bilgin	M. H. Ünal
Adana	Afyon K.
Söz hakkım mahfuz	N. Topcuoğlu
R. Tekeli	Ankara
Afyon K.	Söz hakkım mahfuz
M. A. Ülgen	M. Akpınar
Ankara	Ankara
Söz hakkım mahfuz	Söz hakkım mahfuz
İ. R. Aksal	İ. Seçkin
Artvin	Artvin
H. Çaltıkçıoğlu	Y. Gümüştel
Balıkesir	Bolu
M. H. Timurtaş	S. Bilir
Çankırı	Çorum
Söz hakkım mahfuz	H. Bulgurlu
F. Arkan	

Denizli	Denizli	Konya	Manisa
<i>A. R. Karaca</i>	<i>M. Karasan</i>	<i>M. Bağrıaçık</i>	<i>S. Mihçioğlu</i>
Diyarbakır	Edirne	Maras	Nevşehir
<i>H. Turgut</i>	<i>M. Sarol</i>	Muhallifim	<i>N. Önder</i>
Erzincan	Gaziantep	<i>E. Soysal</i>	
<i>R. Bayındır</i>	<i>E. Cenani</i>	Niğde	Ordu
İsparta	İstanbul	Söz hakkım mahfuzdur	Söz hakkım mahfuzdur
<i>T. Tıǧlı</i>	<i>M. Erdener</i>	<i>R. Gürsoy</i>	<i>A. H. Onat</i>
İstanbul	İstanbul	Ordu	Rize
<i>N. Kerşan</i>	N. N. Yücel	<i>A. Topaloğlu</i>	<i>H. Agun</i>
	İmzada bulunamadı	Rize	Rize
İzmir	Kars	<i>İ. Akçal</i>	<i>M. Önal</i>
<i>D. Akbel</i>	Söz hakkım mahfuz	Siird	Siird
	<i>B. Öcal</i>	<i>B. Erden</i>	<i>M. D. Süalp</i>
Kastamonu	Kayseri	Sinob	Trabzon
<i>M. İslâmoğlu</i>	Muhallifim. Söz hak-	<i>Ö. Özen</i>	<i>İ. Şener</i>
	kım mahfuzdur	Van	Zonguldak
Kırşehir	<i>O. Kavuncu</i>	Söz hakkım mahfuzdur	<i>H. Timur</i>
Söz hakkım mahfuzdur	Kocaeli	<i>F. Melen</i>	
<i>F. Yalçın</i>	<i>C. Tüzün</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarında mevcut maaş, aylık ve ücret dereceleriyle bunların tutarlarını gösteren cetveller aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Maaş ve ücret	
Derece	Tutarı
1	2 000
2	1 750
3	1 500
4	1 250
5	1 100
6	950
7	800
8	700
9	600
10	500
11	450
12	400
13	350
14	300

3 . VII . 1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseselerde 1 nci dereceye dâhil kadrolar yalnız Umumi Murakabe Heyeti Reis ve âzaları ile idare meclisi reis ve âzaları ve umum müdürler için İcra Vekilleri Heyetince ihdas olunabilir.

MADDE 2. — 3 . VII . 1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekkül ve müesseselerde ilk defa memuriyete alınacakların tahsillerine göre girebilecekleri dereceler 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükümlerine göre tesbit olunur.

3656 sayılı Kanuna tâbi daire ve müesseselerde ilk defa ücretli memuriyetlere alınacaklar hakkında da bu madde hükmü tatbik edilir.

MADDE 3. — 3 . VII . 1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekkül ve müesseseler memurlarına mezkûr kanunun 4621 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddesinin (C), (E) ve (G) fıkralarına göre verilen ikramiye ve primlerle hususi kanunlarında mevcut hükümlere istinaden ödenen ikramiyelerin ve 15 . XI . 1935 tarihli ve 2847 sayılı Kanuna tâbi Devlet Demiryolları

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarında mevcut maaş, aylık ve ücret dereceleriyle bunların tutarlarını gösteren cetveller aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Maaş ve ücret	
Derece	Tutarı
1	2 000
2	1 750
3	1 500
4	1 250
5	1 100
6	950
7	800
8	700
9	600
10	500
11	450
12	400
13	350
14	300

3 . VII . 1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseselerde 1 nci dereceye dâhil kadrolar ancak Umumi Murakabe Heyeti Reis ve âzaları ile İdare Meclisi Reis ve âzaları ve Umum müdürler için ihdas olunabilir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 3 . VII . 1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekkül ve müesseseler memurlarına mezkûr kanunun 4621 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddesinin (C), (E) ve (G) fıkralarına göre verilen temettü, ikramiye ve primlerle hususi kanunlarında mevcut hükümlere istinaden ödenen ikramiyelerin ve 15 . XI . 1935 tarihli ve 2847 sayılı Kanuna tâbi Devlet

Hü.

İşletmesi memur ve hizmetlilerine verilen ikramiyelerin yıllık tutarı iki aylık miktarını geçemez.

Bu müesseseler memurlarının hususi kanunların verdiği cevaza müstenidolsa dahi, kadrosu olsun veya olmasın, deruhde edebilecekleri bilûmum munzam vazifeler dolayısıyla alacakları ücretler ile yukarıki fıkra şümulüne giren veya girmiyen çeşitli istihkaklarının (harcırah hariç) vasati aylık yekûnu birinci derece tutarının % 60 ını geçemez.

Bu fıkra hükmü çeşitli teadül kanunlarına tâbi bulunanlar hakkında da tatbik olunur.

İşletme, fabrika ve atelyelerde ikamet zarureti bulunanlar dışındaki personele, müesseselerince lojman, yakıt, elektrik ve saire temininde bu gibi hizmetlerin maliyetleri esastır. Yardım gayesiyle bu maliyetlerin dununa düşülemez.

MADDE 4. — 3 neü maddede yazılı olanlar haricolmak üzere, çeşitli kanunlarda mevcut ve maaş ve ücret tutarlarının muayyen bir yüzde nispeti üzerinden ödenen tazminat ve ücretlerin ödenmesinde bu kanundan önceki maaş ve ücret tutarları esastır.

MADDE 5. — 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun 19 neu, 3 . VII . 1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanunun 10 neu ve 17 . VII . 1944 tarihli ve 4620 sayılı Kanunun 7 nei maddeleri şümulüne giren hizmetlilerin derece ve ücretleri aşağıda gösterilmiştir.

Derece	Ücret
1	1 250
2	1 100
3	950
4	800
5	700
6	600
7	500
8	450
9	400
10	350
11	300
12	250
13	200
14	150
15	100

B. E.

Demiryolları İşletmesi memur ve hizmetlilerine verilen ikramiyelerin yıllık yekûnu iki aylık ücret tutarını geçemez.

Bu müesseseler memur ve hizmetlilerinin hususi kanunların verdiği cevaza müstenidolsa dahi, kadrosu olsun veya olmasın, deruhde edebilecekleri bilûmum munzam vazifeler dolayısıyla alacakları ücretler ile yukarıki fıkra şümulüne giren veya girmiyen çeşitli istihkakların aidat, hisse ve prim gibi her ne nam ile olursa olsun bilcümle tediyelelerin (harcırah hariç) vasati aylık yekûnu birinci derece tutarının % 60 ını geçemez.

Bu fıkra hükmü çeşitli teadül kanunlarına tâbi bulunanlar hakkında da tatbik olunur.

MADDE 4. — 3 neü maddenin 1 nei fıkrasında yazılı olanlar haricolmak üzere, çeşitli kanunlarda mevcut ve maaş ve ücret tutarlarının muayyen bir yüzde nispeti üzerinden ödenen tazminat ve ücretlerin hesabında bu kanuna göre alacakları maaş ve ücretlerin nisfi esastır.

MADDE 5. — 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun 19 neu, 3 . VII . 1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanunun 10 neu ve 17 . VII . 1944 tarihli ve 4620 sayılı Kanunun 7 nei maddeleri şümulüne giren hizmetlilerin derece ve ücretleri aşağıda gösterilmiştir.

Derece	Ücret
1	1 250
2	1 100
3	950
4	800
5	700
6	600
7	500
8	450
9	400
10	350
11	300
12	250
13	200
14	150
15	100

Hizmetli kadrolarında istihdam edilenlere verilecek ücret, emekliye esas ücret derecelerinin üç yukarı derece ücretini geçemez. Memurlar için kanunen tanınmamış olan hak ve menfaatler hizmetliler için de kabul edilemez.

Ancak bunlardan İş Kanununa göre işçi vasfında bulunanlar için hizmetin gerektirdiği nispette giyecek ve yiyecek temin olunabilir.

MADDE 6. — 3656 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi gereğince bütçe kanunlarına bağlı (E) işaretli cetvellerdeki tertiplerden alınacak hizmetli kadroları ile mümasili muvakkat mahiyetteki kadrolar için de 5 nci maddedeki cetvelde gösterilen derece ve ücret miktarları tatbik olunur. Mukavele ile istihdam edilecek ecebiler için alınacak kadrolar bu hükmün dışındadır.

MADDE 7. — 3. VIII. 1944 tarihli ve 4644 sayılı Kanunun 4988 sayılı Kanunla muaddel 5 nci maddesinde yazılı 150 lira ücret 300 liraya çıkarılmıştır.

MADDE 8. — Çavuş ve uzman çavuşlar hakkındaki 3. III. 1954 tarihli ve 6320 sayılı Kanunun 8 nci maddesinde yazılı ücretler ile Jandarma Efradı Kanununun 10. III. 1954 tarihli ve 6348 sayılı Kanunla muaddel 12 nci maddesinde uzatmalı onbaşı ve erlere ait aylık ücretler ve aynı kanunun muvakkat 2 ncu maddesinde uzatmalı jandarma sınıf çavuşları için yazılı aylık ücretler bir misli artırılmıştır.

MADDE 9. — Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki 5441 sayılı Kanunun 21. V. 1955 tarih ve 6629 sayılı Kanunla değiştirilen 10 ncu maddesindeki ücretler aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Stajyerler	800
Mütahassıs hizmetliler	800 - 1 600
Sanatkârlar	1 000 - 2 500

İhtisas yapmış teknik elemanlardan Yüksek Mühendis, Mühendis, Kimyager, işletme ve enerji mütehassıslarına munhasır olmak üzere İcra Vekiller Heyetince bu dereceler üstünde 1 500 ve 1 750 lira ücretli kadrolar ihdas olunabilir.

Hizmetli kadrolarında istihdam edilenlere verilecek ücret, emekliye esas ücret derecelerinin üç yukarı derece ücretini geçemez.

Memurlar için kanunen tanınmamış olan hak ve menfaatler hizmetliler için de kabul edilemez.

Ancak bunlardan İş Kanununa göre işçi vasfında bulunanlar için hizmetin gerektirdiği nispette giyecek ve yiyecek temin olunabilir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 10. — Riyaseti Cumhur Senfoni Orkestrasının kuruluşu hakkındaki 25 . III . 1957 tarihli ve 6940 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı ücretler sırasıyla aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2 300 - 2 500

2 100 - 2 300

1 900 - 2 100

800 - 1 900 "

MADDE 11. — Devlet memur ve hizmetli-lerine tahsisat verilmesi hakkındaki 25.XII 1953 tarihli ve 6211 sayılı Kanunla bu kanunun bâzı maddelerini değiştiren 23 . II . 1956 tarihli ve 6675 sayılı Kanun ve aşağıda yazılı kanunların hizalarında gösterilen maddeleri kaldırılmıştır.

Tarihi	No.	A d ı	Kaldırılan maddeler
3/7/1939	3659	Bankalar ve Devlet müesseseleri memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkında Kanun	5 ve 11 nci maddeleri
21/12/1945	4805	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve aylıklardan % 5 emeklilik karşılığı kesilmesi hakkında Kanun	3 ncü maddesi
28/12/1946	4988	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunla buna ek 4644 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun	2 nci maddesi
28/12/1946	4989	Subay ve askerî memurların aylıkları hakkındaki 3661 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun	2 nci maddesi

B. E.

MADDE 10. — Hükümetin 10 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Hükümetin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 1. — 3656 sayılı Kanun hükümlerine tâbi dairelerin ücretli memurları ile 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekkül ve müesseselerdeki memurların 1 nci maddede yazılı derece ve tutarlarına ithallerinde, bu memurların 3659 sayılı Kanun esasları dâhilinde müktesep hak olarak buldukları derecenin tutarlarına nazaran 3656 sayılı Kanun hükümleri dairesinde dâhil olabilecekleri memuriyet dereceleri esas tutulur.

MUVAKKAT MADDE 2. — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte, 3656 sayılı Kanunun 19, 3659 sayılı Kanunun 10 ve 4620 sayılı Kanunun 7 nei maddeleri gereğince istihdam edilmekte olan hizmetlilerden, 31. XII. 1958 tarihinde veya daha evvel hizmete alınanların bu tarihteki, mezkûr tarihten sonra hizmete alınanların ise hizmete alındıkları tarihteki ücretleri bir misline kadar artırılabilir. Ancak bu suretle artırılan ücretlerin âzami haddi 1 250 lirayı geçmez.

MUVAKKAT MADDE 3. — Bu kanunla maaş ve ücret tutarlarında yapılan artırımlardan dolayı 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 14 ncü maddesi gereğince Sandığa artış farkı ve karşılıkları ödenmez.

MUVAKKAT MADDE 4. — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte işten el çektilmiş, vekâlet emrine alınmış veya kadrosunun ilgası dolayısıyla açıkta kalmış olanların istihkaklarının ödenmesinde yeni tutarlar esastır.

MADDE 12. Bu kanun 1 Mart 1959 tarihinde meriyete girer.

MADDE 13. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

5 . II . 1959

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

A. Aker

Devlet Vekili ve

Çalışma V. V.

H. Şaman

Devlet Vekili

Devlet Vekili ve

Münakalât V. V.

M. Kurbanoglu

Adliye Vekili

E. Budakoğlu

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin muvakkat birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte, 3656 sayılı Kanunun 19, 3659 sayılı Kanunun 10 ve 4620 sayılı Kanunun 7 nei maddeleri gereğince istihdam edilmekte olan hizmetlilerden, 31. XII. 1958 tarihinde veya daha evvel hizmete alınanların bu tarihteki, mezkûr tarihten sonra hizmete alınanların ise hizmete alındıkları tarihteki ücretleri bir misline kadar artırılabilir. Ancak bu suretle artırılan ücretleri âzami haddi 1 500 lirayı geçemez.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin muvakkat üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 4. — Hükümetin muvakkat dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Hükümetin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>	Dahiliye Vekili <i>Dr. Namık Gedik</i>
Hariciye Vekili <i>F. R. Zorlu</i>	Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i>	Nafia Vekili <i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili <i>H. Erkmen</i>	Sıh. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. L. Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsnü</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalat Vekili	Çalışma Vekili
Sanayi Vekili	Bas. - Yay. ve Turz. Vekili <i>S. Somuncuoğlu</i>
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>